

۲۰۱۸ / ۰۸ / ۲۶

سرلوح مرادزی

تولتاکني، موقت حکومت او که عنعنوي لويه جرگه

د هېواد د ټاکنو د خپلواک کمیسیون منشي او وياند سيد حفيظ الله هاشمي د وري مياشت په دوهمه، امريکا غر اشنا راډيو سره مرکه کې وويل، د دي کمیسیون د شمېرنو له مخې د ولسي جرگې او ولسواليو د شوراگانو د ټاکنو لپاره د هېواد په ۳۴ ولايتونو کې شاوخوا نهه ميليونه رایې ورکونکو خپل نمونه ثبت کړي دي. البته څه مهال مخکې د دي کمیسیون لخوا د روان کال د تلي مياشت ۲۸ مه، د ولسي جرگې او ولسواليو د شوراگانو د ټاکنو لپاره ټاکل شوي چې تيارباني ورته په بيره تر لاس لاندې ښکاري.

په يوه بل ورته اقدام کې د ټاکنو خپلواک کمیسیون د ولسمشرۍ ټاکنو لپاره د ۱۳۹۸ کال د وري مياشت ۳۱ مه ټاکلي چې ټاکنو ته د چمتوالي ترڅنگ، د تولتاکنو لپاره د مرکزي حکومت اراده او ژمنه بيانوي. په همدې تړاو، يوه پرانيستي خبري غونډه کې د کابل نيوز ټلويزيون خبريال مجيب احساس، له ولسمشر اشرف غني وپوښتل، حالاتو ته په پام ويل کيږي ښای راتلونکي کال کې د ولسمشرۍ تولتاکني ونه شي او د واک ليرد لپاره کوم بل بديل، لکه لويه جرگه راوغښتل شي. خو ولسمشر يې ځواب کې په زغرده وويل چې حکومت د هېواد اساسي قانون په پليټوب او هغه ته په درنښت تولتاکنو ته ژمن دی او بل هيڅ بديل د ټاکنو ځای نه شي ښولای او خامخا به د ولسمشرۍ تولتاکني کيږي.

دا چې د ټاکنو خپلواک کمیسیون د هڅو او ژمنو او بلخوا د ټاکنو لپاره د مرکزي حکومت د يادو څرگندونو سره سره، ځيني کړۍ او اشخاص د تولتاکنو پرځای د موقت حکومت او يا د عنعنوي لويې جرگې د رابللو ډنډوره خپروي، پوښتنه پيدا کيږي داسې اشخاص او کړۍ څوک دي؟ ايا د دوی داسې غوښتنې د اساسي قانون سره په ټکر کې نه دي او بلاخره ايا دوی په پای کې د تولتاکنو مخه نه نيسي او هېواد کې د گډوډۍ او انارشۍ د ادامې لپاره لار پرانيستي ساتل نه غواړي؟

له بده مرغه، د دغو کړيو په سر کې چې د تولتاکنو مخه نيسي، د هغو په وړاندې چلوټي جوړوي او د موقت حکومت ترانه غږوي په اسلامي جمعيت کې څو معلوم الحال کسان او د دوی نور همگټي بلل کيږي، خو بلخوا د عنعنوي جرگې د رابللو سندره بيا پخواني ولسمشر حامد کرزی او پر ده راغونډ ځلوښت تنه غله سرکوي چې هممهال هڅه کوي د جمعيتي لنډه غړو څخه په سيالی کې وروسته پاتې نه شي!

د اسد الله شريفې په نوم يو تن چې له مزاره يې ځان ولسي جرگې ته نومولی او د شکاياتو کمیسیون يې ولسي جرگې ته د نااهلی په وجه غوښتنه رد کړی، د اسلامي جمعيت د اجراييه رييس عطا محمد نور لخوا په شا ټپول کيږي، بيا د هغه په هڅونه په اصطلاح په يوه مدني لاريون کې د کابل - مزار ولسي لار بنده وي، وروسته يې د لېدنې او شاباس لپاره د مزار خلم ولسوالۍ ته ورځي او هلته مرکزي حکومت ته په گواښ سره وايي «که اسدالله شريفې بيرته د نوماندانو ليست کې شامل نه شي، پر کابل به وارداتي بريښنا پرې کړي»

خبره دلته پای ته هم نه رسيري، عطا نور د ځينو نورو کسانو لکه، فوزيه کوفي، غلام سخی نوید، قيس احسن، جاويد زمان او اصف عظيمي په اړه هم چې غوښتنې يې د ولسي جرگې د نوماندانو پتوگه رد شوی، په ملاتړ کې وايي که چيري دا کسان بيرته په ليست کې ونه ښول شي، د هغه (عطا نور) په اند ټاکنې به رڼې نه وي او په دې حالت کې به د موقت حکومت لپاره مټي رابډ وهي.

په کندهار کې، عطا نور ته ورته يو بل لنډه غړ، سيد جان خاکريزوال چې هممهال د کندهار د ولايتي شورا مشر هم دی، د موقت حکومت گوتڅنډنه کوي. له هغه ځايه چې نوموړی د ټاکنو له لارې په واک کې خپله راتلونکي خزه ويني، چا غوږ کې ورته ويلي، چې ته هم د موقت حکومت سندره راټوده کړه.

څو ورځې وړاندې يونس قانوني د حراثت او ثبات په نوم شورا کې هم ويلي ول چې ولسمشر او اجراييه رييس دي تر وخت مخکې له واکه گوښه شي او موقت حکومت دي جوړ شي.

د واک بدلون هغه هم يوازې د ټاکنو له لارې، د ولسمشر په گډون د هيڅ شخص يا ډلې په پريکړې يا لورني پورې اړه نه لري، بلکې دا د اساسي قانون غوښتنه ده چې بل بديل نه لري او هېڅوک يې د بدلون حق هم نه لري.

د پاڼو شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په څير و لولئ

موقت حکومت او یا د عنعنوي لويي جرگې له لارې د واک بدلون د هېواد د اساسي قانون سره څرگند ټکر دی. د ټولټاکنو پرته، د واک د بدلون نورې لارې د مرکزي حکومت د پیاوړتیا پرځای، د واک بېلا بېلو ټاپوګانو ته لار اواروي او د زرو تجربو بې ضرورته تکرار دی. هغوی چې د زرو لارو بیا تکرار ته پنا وړي، یوازې د ځان په غم کې دي او غواړي په داسې لارو د ټولني د پرمختګ مخه ډب کړي!

پای

د پانوی شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ